

คำชี้แจง

เครื่องมือวัดและประเมินความสามารถและทักษะ
ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
“ทักษะการคิดขั้นสูง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ลักษณะเครื่องมือวัดและประเมินผล

๑.๑ โครงสร้างในการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลตามทักษะการคิด

ชั้น	ทักษะการคิด	เลือกตอบ (ข้อ)	เขียนตอบ (ข้อ)	รวม (ข้อ)	คะแนน เต็ม	เวลา (นาที)
ม.๕	ทักษะการคิดแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	๕	๘	๑๓	๒๕	๕๐

๑.๒ โครงสร้างในการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลตามพฤติกรรมบ่งชี้

ทักษะการคิด

ชั้น	ทักษะการคิด	พฤติกรรมบ่งชี้	เลือกตอบ (ข้อ)	เขียนตอบ (ข้อ)	รวม (ข้อ)
ม.๕	ทักษะการคิด แก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์	๑. สามารถระบุประเด็นที่คิด	๑	๒	๓
		๒. สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และเลือก ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการ หาคำตอบ	๑	๒	๓
		๓. สามารถแสวงหาทางเลือก/ คำตอบที่มีความเหมาะสม	๒	๑	๓
		๔. สามารถประเมินทางเลือกและ เลือกทางเลือก/คำตอบที่ เหมาะสมที่สุด	๑	๓	๔
		รวม	๕	๘	๑๓

ตอนที่ ๑ แบบเลือกตอบ

สถานการณ์ที่ ๑ ตอบคำถามข้อ ๑

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถแสวงหาทางเลือก/คำตอบที่มีความเหมาะสม

ข้อ ๑ เฉลย ข้อ ๒ เอน้ำไหลลงไปในหลุม เพราะ เนื่องจากลูกกบิ๊งปองมีน้ำหนักเบา เมื่อเทน้ำลงไปในหลุมจะทำให้ลูกกบิ๊งปองลอยขึ้นมาให้หยิบได้

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบข้อ ๒ ได้ ๑ คะแนน , ตอบข้ออื่น ๆ ไม่ได้คะแนน

สถานการณ์ที่ ๒ ตอบคำถามข้อ ๒ - ๔

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ

ข้อ ๒. เฉลย ข้อ ๔ ค่าซ่อมแซมสาธารณูปโภค

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบข้อ ๔ ได้ ๑ คะแนน , ตอบข้ออื่น ๆ ไม่ได้คะแนน

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถแสวงหาทางเลือก/คำตอบที่มีความเหมาะสม

ข้อ ๓. เฉลยข้อ ๒. รมัตระวังตนเองในการตีมกิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบข้อ ๒ ได้ ๑ คะแนน , ตอบข้ออื่น ๆ ไม่ได้คะแนน

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก/คำตอบที่เหมาะสมที่สุด

ข้อ ๔. เฉลย ข้อ ๑. เลือกรวิธิการที่สามารถทำได้ด้วยตนเองเพราะเมื่อทุกคนรมัตระวังตัวเองก็คางจะไม่เกิดอุบัติเหตุ

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบข้อ ๑ ได้ ๑ คะแนน , ตอบข้ออื่น ๆ ไม่ได้คะแนน

สถานการณ์ที่ ๓ ตอบคำถามข้อ ๕- ๗

พฤติกรรมบ่งชี้ การบอกประเด็นปัญหาหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง

ข้อ ๕. เฉลย ข้อ ๓ การรู้จักเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบข้อ ๓ ได้ ๑ คะแนน , ตอบข้ออื่น ๆ ไม่ได้คะแนน

ตอนที่ ๒ แบบเขียนตอบ

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และ เลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ)

ข้อ ๖.

แนวทางการตอบ

- เลือกดูสินค้าหลาย ๆ ยี่ห้อ ดูคำอธิบายคุณภาพและส่วนผสมที่ติดฉลากไว้แต่ละยี่ห้อ
- ไม่เชื่อตามข้อความที่โฆษณาเกินความจริง
- ซื้อสินค้ากับบริษัทผู้จำหน่ายที่มีการรับประกันคุณภาพสินค้า

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม ๓ คะแนน)

- คำตอบถูกต้อง	๓ ประเด็น	ได้ ๓ คะแนน
- คำตอบถูกต้อง	๒ ประเด็น	ได้ ๒ คะแนน
- คำตอบถูกต้อง	๑ ประเด็น	ได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง	ไม่ได้คะแนน	

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินทางเลือกและ เลือกลงเลือก/คำตอบที่เหมาะสมที่สุด
ข้อ ๗.

แนวทางการตอบ

- เลือกดูสินค้าหลาย ๆ ยี่ห้อ ดูคำอธิบายคุณภาพและส่วนผสมที่ติดฉลากไว้แต่ละยี่ห้อ เพราะ จะทำให้เราเปรียบเทียบคุณภาพสินค้า และเหมาะสมกับราคา
- ไม่เชื่อตามข้อความที่โฆษณาเกินความจริง เพราะสินค้าบางอย่างอาจไม่มีคุณภาพตามที่บริษัทบอก หากนำไปใช้อาจทำให้เกิดความเสียหายกับร่างกายและทรัพย์สินก็ได้
- ซื้อสินค้ากับบริษัทผู้จำหน่ายที่รับประกันคุณภาพสินค้า เพราะ เมื่อนำกลับไปใช้งาน หรือยังไม่ใช้ก็ตาม อาจเกิดการชำรุด เสียหาย ก็สามารถนำไปให้บริษัทผู้จำหน่ายตรวจสอบหรือเปลี่ยน คืน ได้

แนวทางการให้คะแนน

- คำตอบเสนอวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม มีเหตุผลชัดเจน และมีความเป็นไปได้ ได้ ๒ คะแนน
- คำตอบเสนอวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสมแต่เหตุผลไม่ชัดเจนได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง ไม่ได้คะแนน

สถานการณ์ ที่ ๔ ตอบคำถามข้อ ๘ - ๙

พฤติกรรมบ่งชี้ การบอกประเด็นปัญหาหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง
ข้อ ๘.

แนวทางการตอบ

นักเรียนบอกประเด็นของปัญหาที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในขั้นวิกฤตรุนแรง

- การตัดไม้ทำลายป่า
- ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีแผน
- การบุกรุกป่า
- การเผาป่า

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม ๒ คะแนน)

- คำตอบถูกต้อง	๓-๔ ประเด็น	ได้ ๒ คะแนน
- คำตอบถูกต้อง	๑-๒ ประเด็น	ได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง	ไม่ได้คะแนน	

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถแสวงหาทางเลือก/คำตอบที่มีความเหมาะสม

ข้อ ๙.

แนวทางการตอบ

นักเรียนบอกแนวทาง วิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ เช่น

๑. ร่วมกันใช้ก๊าซธรรมชาติแทนถ่านหินและน้ำมันในกระบวนการผลิตและการขนส่งต่างๆ เพื่อลดปริมาณการปล่อยออกก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้น้อยลง

๒. ใช้พลังงานทดแทน เช่น จากแสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล

๓. ปลูกป่าเพิ่มเติม เพื่อรักษาป่าที่มีอยู่ให้คงอยู่ต่อไป

๔. ฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม

๕. ศึกษาและปรับปรุงวิธีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับชนิดของพืช

๖. ใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและครัวเรือน

๗. เพิ่มประสิทธิภาพในด้านการคมนาคม ซึ่งอาจทำได้โดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทดแทนเชื้อเพลิง หรือปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องยนต์ เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม ๓ คะแนน)

- คำตอบถูกต้อง ๔ ประเด็นขึ้นไป ได้ ๓ คะแนน
- คำตอบถูกต้อง ๒-๓ ประเด็น ได้ ๒ คะแนน
- คำตอบถูกต้อง ๑ ประเด็น ได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง ไม่ได้คะแนน

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินทางเลือกและ เลือกลงเลือก/คำตอบที่เหมาะสมที่สุด

ข้อ ๑๐.

แนวทางการตอบ

- ใช้พลังงานทดแทน เช่น บ้านที่เลี้ยงสัตว์ การหมักมูลสัตว์ที่เก็บไว้ในถัง จะให้แก๊สหุงต้ม ที่สามารถนำมาใช้ในครัวเรือนได้

- รมรงค์การปลูกต้นไม้ในโรงเรียน และ ชุมชน เพื่อรักษาป่า ต้นน้ำลำธาร ที่มีอยู่ให้คงอยู่ และเพิ่มขึ้นอีก อีกทั้งยังช่วยลดภาวะโลกร้อนที่กำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

- ศึกษาและปรับปรุงวิธีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับชนิดของพืช โดยศึกษาการปลูกพืชจากพ่อ แม่ ภูมิปัญญาชาวบ้าน และเกษตรกรอำเภอ เพื่อเป็นข้อมูลในการเพาะปลูกต่อไป

- ใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ ปิดไฟ และถอดปลั๊กไฟ ทุกครั้งหลังเลิกใช้งานแล้ว จะทำให้เราประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นการใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า และยังเสียค่าไฟฟ้าน้อยอีกด้วย

เกณฑ์การให้คะแนน

- คำตอบเสนอวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสม มีเหตุผลชัดเจน และมีความเป็นไปได้ ได้ ๒ คะแนน
- คำตอบเสนอวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสมแต่เหตุผลไม่ชัดเจนได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง ไม่ได้คะแนน

สถานการณ์ที่ ๕ ตอบคำถามข้อ ๑๑ - ๑๓

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประมวลข้อมูลทั้งด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิด ทั้งทางกว้าง ลึก และไกล

ข้อ ๑๑

แนวทางในการตอบ**คำตอบที่เป็นการประมวลข้อเท็จจริง**

- ในปี ๒๕๔๑ เหมืองตะกั่วบริษัท ตะกั่วคอนเซนเทรทส์(ประเทศไทย) จำกัด ปล่อยสารตะกั่วปนเปื้อนในลำน้ำคลิตี้ ทำให้ปริมาณตะกั่วในลำห้วยสูงเกินค่ามาตรฐาน ส่งผลให้เกิดความสูญเสียและความตายปรากฏอย่างต่อเนื่องทั้งคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านได้เรียกร้องค่าเสียหายกับบริษัทฯ และชนะคดีในศาลชั้นต้น โดยศาลสั่งให้บริษัทฯจ่าย ๔๒๖ ล้านบาท
- บริษัทยื่นอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์สั่งให้จ่ายเพิ่มเป็น ๖๕ ล้านบาท ปัจจุบันคดีอยู่ในชั้นศาลฎีกา
- นอกจากนี้ในปี ๒๕๔๗ ชาวคลิตี้ล่างยื่นฟ้องกรมควบคุมมลพิษต่อศาลปกครอง ในฐานะละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าต่อการแก้ไขปัญหาพื้นฟูลำห้วยคลิตี้ล่าง และเรียกร้องค่าเสียหายจากการเสียโอกาสในการไม่สามารถดำรงชีพได้ตามปกติ
- ปี ๒๕๕๑ ศาลปกครองกลางพิพากษาให้กรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าจึง ให้ชดใช้เงินแก่ชาวบ้าน ๗๔๓,๒๒๖ บาท ปัจจุบันคดีอยู่ในชั้นการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

คำตอบที่เป็นการประมวลความคิดเห็น

- ชัยชนะของชาวบ้านชายขอบตัวเล็กๆที่กล้าต่อกรจนชนะทางคดีความ
- คนส่วนใหญ่คิดว่าชาวคลิตี้ร้ายจากการชนะคดีความ (ในสังคมเหลื่อมล้ำและบูชาเงินมากกว่าความเป็นมนุษย์ “ตอนนี้พวกเขารวยแล้ว ได้เงินตั้งหลายล้านบาท”)
- แต่ในความเป็นจริง ชาวคลิตี้ยังลำบากในการดูแลผู้ป่วย (หัวอกแม่ที่เฝ้าดูลูกที่ป่วยหนักจากมะเร็งจะรู้สึกอย่างไร , ชาวบ้านไม่ได้คาดหวังสูงถึงขนาดต้องหายจากโรค พวกเขาขอแค่เพียงโอกาสเดินทางมารักษาเพื่อประทังชีวิตก็พอ...)

เกณฑ์การให้คะแนน

- คำตอบถูกต้องทั้ง ๒ ประเด็นรวม ๖ ข้อ ได้ ๓ คะแนน
- คำตอบถูกต้องทั้ง ๒ ประเด็นรวม ๔-๕ ข้อ ได้ ๒ คะแนน
- คำตอบถูกต้องทั้ง ๒ ประเด็นรวม ๑-๓ ข้อ ได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง ไม่ได้คะแนน

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และ เลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ

ข้อ ๑๒.

แนวทางการตอบ

- ประชุมผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ทำข้อตกลงร่วมกับโรงงานบริษัทตะกั่วคอนเซนเทรทส์ (ประเทศไทย) จำกัด ให้หยุดปล่อยสารตะกั่วลงในลำน้ำ
- พื้นฟูลำห้วยคลิตี้ เพราะลำห้วย เปรียบเสมือนเป็นเส้นเลือดใหญ่ของหมู่บ้านที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์มากมาย ในการดำรงชีวิต
- ติดป้ายเตือนและประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านงดใช้น้ำจากลำห้วยคลิตี้ชั่วคราว
- ชักชวนให้ชาวบ้านตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำ เพื่อตรวจหาสารปนเปื้อน

แนวทางการให้คะแนน

- คำตอบถูกต้อง ๓ ประเด็น ได้ ๓ คะแนน
- คำตอบถูกต้อง ๒ ประเด็น ได้ ๒ คะแนน

- คำตอบถูกต้อง ๑ ประเด็น ได้ ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง ไม่ได้คะแนน

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิด

ข้อ ๑๓.

แนวทางในการตอบ

แนวคำตอบนักเรียนสามารถตอบได้ทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม โดยแสดงเหตุผลสนับสนุนที่ชัดเจน และเป็นจริง เช่น

- เหมาะสม เพราะว่าการพิพากษาของศาลปกครองกลางต้องเป็นไปตามตัวบท

กฎหมาย

- ไม่เหมาะสม เพราะเงินไม่สามารถทดแทนความสูญเสียที่ชาวบ้านได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนน

- คำตอบแสดงเหตุผลที่สอดคล้องเหมาะสมได้ชัดเจน ๒ คะแนน
- คำตอบแสดงเหตุผลได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ๑ คะแนน
- คำตอบไม่ถูกต้อง ไม่ได้คะแนน

การสรุปผลการประเมิน

การสรุปผลการประเมินผู้เรียนรายบุคคล เกณฑ์การผ่านผู้เรียนได้ผลการประเมินในระดับพอใช้ขึ้นไป ให้ถือว่าผ่านจุดเน้นทักษะการคิด

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	หมายถึง	ดีมาก
ร้อยละ ๗๐ - ๗๙	หมายถึง	ดี
ร้อยละ ๖๐ - ๖๙	หมายถึง	พอใช้ (ผ่านจุดเน้นทักษะการคิด)
ร้อยละ ๕๐ - ๕๙	หมายถึง	ผ่าน
ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐	หมายถึง	ไม่ผ่าน

ตัวอย่างการนำผลการประเมินเข้าระบบเว็บไซต์ฐานข้อมูลสถานศึกษา

- จำนวนนักเรียนทั้งหมดในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ใส่ในช่องเป้าหมายเท่ากับ ๔ (คน)
- จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน ? (สรุป) ใส่ในช่องผลลงคะแนนที่ได้เท่ากับ ๒ (คน)

เครื่องมือวัดและประเมินผล

ความสามารถและทักษะ
ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
“ทักษะการคิดขั้นสูง”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แบบวัดความสามารถและทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง

๑. แบบวัดความสามารถและทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ฉบับนี้ มีทั้งหมด ๑๓ ข้อ จำนวน ๒๕ คะแนน แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบเลือกตอบ จำนวน ๕ ข้อ คือ ข้อ ๑- ๕ ข้อละ ๑ คะแนน รวมคะแนน ๕ คะแนน โดยให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วให้ทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลขคำตอบ ให้ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการลงในกระดาษคำตอบ

ตอนที่ ๒ แบบเขียนตอบ จำนวน ๘ ข้อ คือ ข้อ ๖ - ๑๓ โดยข้อ ๖ , ๘, ๑๑ และ ๑๒ ให้ข้อละ ๓ คะแนน และข้อ ๗ , ๘, ๑๐ และ ๑๓ ให้ข้อละ ๒ คะแนน รวมคะแนน ๒๐ คะแนน โดยให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบ พร้อมเหตุผลประกอบที่ชัดเจน

๒. นักเรียนมีเวลาทำข้อสอบ ๕๐ นาที

ตอนที่ ๑ แบบเลือกตอบ

สถานการณ์ที่ ๑

ลูกปิงปองลูกหนึ่งหล่นลงไปในห้อง ที่กว้างกว่าลูกปิงปองเล็กน้อย และลึกเกินกว่าที่มือของเด็ก และมือของคุณพ่อคุณแม่จะเอื้อมถึง เด็กร้องไห้อยากได้ลูกปิงปอง พ่อแม่ปลอบอย่างไรก็ไม่หยุด พ่อ แม่ จึงพยายามจะเอาลูกปิงปองขึ้นจากหลุมให้ได้

สถานการณ์ที่ ๑ ตอบคำถามข้อ ๑

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถแสวงหาทางเลือก/คำตอบที่มีความเหมาะสม

ข้อ ๑. จากสถานการณ์ดังกล่าว พ่อ แม่ จะทำอย่างไรจึงจะนำลูกปิงปองขึ้นมาจากหลุมได้เหมาะสมที่สุด

๑. ขุดหลุมให้กว้างออกแล้วหยิบขึ้นมา
๒. เอาน้ำเทลงไปในห้อง
๓. ใช้เชือกผูกเป็นเงื่อนแล้วหย่อนลงไป
๔. ใช้ไม้เขี่ยขึ้นมา

สถานการณ์ที่ ๒

ในระหว่างวันหยุดสงกรานต์ทุกปี สถิติการเกิดอุบัติเหตุในประเทศไทยสูงมากทั้งที่รัฐบาลทุกสมัย ถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะรณรงค์ลดสถิติการเกิดอุบัติเหตุ มีการตั้งเป้าหมายว่าแต่ละปีจะลดจำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุ ลดจำนวนผู้เสียชีวิตคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุสูงสุดมาจากการขับซิ่งรถจักรยานยนต์ และการดื่มสุรา อุบัติเหตุดังกล่าวทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก มีผู้ประเมินว่าเราสูญเสียทรัพย์สินในช่วงสงกรานต์มากกว่า ๓๐๐ ล้านบาท เป็นค่าเสียหายของยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุ ค่าซ่อมแซมสาธารณูปโภคที่เสียหาย ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การทำศพ รวมทั้งความสูญเสียทางจิตใจของญาติพี่น้องผู้เสียชีวิต มีผู้เสนอว่าควรให้งดใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะ และควรงดจำหน่ายสุราในช่วงวันหยุดสงกรานต์ แต่ก็ไม่สามารถทำได้เพราะขัดกับความคิดของคนส่วนใหญ่ที่มักจะเฉลิมฉลองเทศกาลด้วยการท่องเที่ยวและดื่มกิน

จากสถานการณ์ที่ ๒ ตอบคำถามข้อ ๒ – ๔

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ

ข้อ ๒. ความสูญเสียทรัพย์สินจากการเกิดอุบัติเหตุข้อใดมีผลกระทบต่อสังคมมากที่สุด

๑. ค่าเสียหายของยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุ
๒. ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บ
๓. ค่าใช้จ่ายในการทำศพ
๔. ค่าซ่อมแซมสาธารณูปโภค

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถแสวงหาทางเลือก/คำตอบที่มีความเหมาะสม

ข้อ ๓. นักเรียนคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุระหว่างวันหยุดสงกรานต์ควรทำอย่างไร

๑. รณรงค์ลดอุบัติเหตุผ่านสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย
๒. ระมัดระวังตนเองในการเดินทาง การดื่มกิน
๓. เพิ่มตำรวจจราจรและการตั้งด่านควบคุมการจราจรทุกเส้นทาง
๔. ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก/คำตอบที่เหมาะสมที่สุด

ข้อ ๔. จากคำตอบข้อ ๓. นักเรียนมีเหตุผลในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

๑. เลือกวิธีการที่สามารถทำได้ด้วยตนเองเพราะเมื่อทุกคนระมัดระวังตัวเองก็คงจะไม่เกิดอุบัติเหตุ
๒. เลือกวิธีการป้องกันก่อนเกิดอุบัติเหตุโดยการให้ความรู้เพื่อที่ทุกคนจะได้ดูแลตนเองได้ถูกต้อง
๓. เลือกวิธีการรณรงค์ลดอุบัติเหตุเพราะเมื่อคนส่วนใหญ่ได้รับทราบวิธีการก็จะระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
๔. เลือกวิธีการดูแลผู้เดินทางทุกเส้นทางเพราะจะได้มีเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้เดินทางอย่างทั่วถึง

สถานการณ์ที่ ๓

แจ้ว : เวลาฉันซื้อน้ำผลไม้ที่บรรจุในขวดหรือเป็นกล่อง ฉันจะเลือกดูหลาย ๆ ยี่ห้อ ดูคำอธิบายคุณภาพและส่วนผสมของน้ำผลไม้ที่ติดฉลากไว้แต่ละยี่ห้อ แล้วจึงตัดสินใจซื้อ

ก้อย : แม่บ้านอย่างพวกเราจะต้องรู้จักบริโภคสินค้าต่าง ๆ ขณะนี้มีตัวแทนบริษัทต่าง ๆ มาโฆษณาขายสินค้า เช่น ผงซักฟอก ซึ่งหลายบริษัทมีการลดราคาถูกลงมาก บางบริษัทมีการแจกของแถมด้วย

พร : ฉันคิดว่าพวกเราต้องรู้จักเลือกสินค้า ไม่เชื่อตามข้อความที่โฆษณาเกินความจริงแต่ปรากฏว่าสินค้าคุณภาพไม่ดีตามที่บรรยายสรรพคุณไว้ในแผ่นโฆษณา เพราะฉันเคยใช้สินค้าครีมบำรุงผิวที่โฆษณามีคุณภาพดี ไม่มีการแพ้ ไม่มีผลข้างเคียง แต่พอฉันใช้แล้วหน้าบวม เพราะแพ้สารที่ผสมในเครื่องสำอาง ฉันจึงไปเรียกค่าเสียหายจากบริษัทนั้น

แจ้ว : ฉันเคยซื้อโทรทัศน์ บริษัทผู้จำหน่ายเขารับประกันคุณภาพ ๒ ปี บริษัทผู้ผลิตไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ฉันเลือกดูก่อนตัดสินใจซื้อโดยดูรายละเอียดจากทางอินเทอร์เน็ต

จากสถานการณ์ที่ ๓ ตอบคำถามข้อ ๕- ๗

พฤติกรรมบ่งชี้ การบอกประเด็นปัญหาหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง

ข้อ ๕. จากสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นสำคัญของการสนทนาคืออะไร

๑. สินค้าไม่มีคุณภาพ
๒. การโฆษณาสินค้าเกินความจริง
๓. การรู้จักเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค
๔. การเลือกซื้อสินค้ายี่ห้อต่างๆ

ตอนที่ ๒ แบบเขียนตอบ

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และ เลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ

๖. จากปัญหาที่พบในการสนทนา เราควรเลือกซื้อสินค้าอย่างไร เพื่อให้ได้สินค้ามีคุณภาพดี (ตอบมาอย่างน้อย ๓ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินทางเลือกและ เลือกทางเลือก/คำตอบที่เหมาะสมที่สุด

๗. การเลือกซื้อสินค้าตามประเด็นในข้อ ๕ ถ้าเป็นนักเรียนควรเลือกซื้อสินค้าในลักษณะใด เพราะอะไร เลือกมา ๑ วิธีการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สถานการณ์ ที่ ๔

ปัญหาของประเทศชาติทางด้านเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในวิกฤตขั้นรุนแรง ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนชาวไทยถ้วนหน้า จากที่เรามองเห็นวัฏจักรในรอบปีหนึ่งๆ ซึ่งได้เกิดขึ้นมานานพอสมควรคือ ฝนแล้ง น้ำท่วม ทางราชการต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ทั้งแจกข้าวของ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เมื่อประชาชนเผชิญกับอุทกภัยที่รุนแรงและรวดเร็ว

สาเหตุสำคัญบางคนก็กล่าวว่า เนื่องจากภาวะ เอลนีโญทำให้เกิดความแห้งแล้งอย่างรุนแรง แต่จริงๆ แล้วผลกระทบเหล่านี้เกิดจากคนไทยเองเป็นต้นเหตุให้เกิดความแห้งแล้งอย่างรุนแรง สิ่งแรกก็คือ การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกป่า เผาป่า ทำลายป่ากันมาก เมื่อป่าไม้ถูกทำลายเป็นสาเหตุให้ที่ดินทำกินถูกฝนชะล้างหายไปด้วย ปัญหาน้ำท่วมฉับพลันทันที น้ำป่าไหลหลากอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นปีแล้วปีเล่า กรณีภาวะน้ำท่วมที่เกิดฉับพลันทันทีทำให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินและบ้านช่องอย่างมากภายนอกนั้นคนไทยใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีแผนการอย่างไม่ปราณีปราศัย ไม่ให้ธรรมชาติฟื้นตัวขึ้นมาได้เลย

ทั้งหมดเป็นปัญหาของการจัดการของประเทศชาติ ปัญหานี้ต้องช่วยกันคิด ช่วยกันทำช่วยกันแก้ไข ช่วยกันพัฒนา

จากสถานการณ์ ที่ ๔ ตอบคำถามข้อ ๘ -๙

พฤติกรรมบ่งชี้ การบอกประเด็นปัญหาหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง

ข้อ ๘. นักเรียนคิดว่าประเด็นของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในขั้นวิกฤตรุนแรงเกิดจากอะไรบ้าง (ตอบมาอย่างน้อย ๔ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๕

หมู่บ้านคลิตี้ อยู่ในแถบทุ่งป่านเรศวรอันกว้างใหญ่ มีลำห้วยคลิตี้เป็นเส้นเลือดใหญ่ของหมู่บ้านในการจับสัตว์น้ำ เต็ดผัก เก็บสมุนไพร เด็กๆว่ายน้ำ วัวควายกินน้ำอยู่ริมตลิ่ง ภาพแห่งรอยยิ้มและวิถีชีวิตเริ่มหายไป วัวควายเริ่มตาย คนเริ่มปวดท้อง ปวดกระดูก ลูกพิการ ปัญญาอ่อน ความสูญเสียและความตายปรากฏอย่างต่อเนื่องทั้งคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม เมื่อเหมืองตะกั่วบริษัท ตะกั่วคอนเซนเทรทส์(ประเทศไทย) จำกัด เริ่มปล่อยสารตะกั่วปนเปื้อนในลำน้ำ เป็นผลให้ปริมาณตะกั่วในลำห้วยสูงถึง ๐.๓๙๕ มิลลิกรัม/ลิตร (ค่ามาตรฐาน = ๐.๐๕ มิลลิกรัม/ลิตร) ในปี ๒๕๔๑ และระดับตะกั่วปนเปื้อนในเลือดของเด็กบ้านคลิตี้ล่างสูงถึง ๑๒.๕๖-๔๘.๘ ไมโครกรัม/เดซิลิตร (ค่ามาตรฐาน=๑๐ ไมโครกรัม/เดซิลิตร) ในปี ๒๕๔๓ ปัญหาจึงนำไปสู่กระบวนการทางกฎหมาย ในปี ๒๕๔๖ ชาวบ้าน ๘ คนได้เรียกร้องค่าเสียหายกับบริษัทฯ และปรากฏว่าชาวบ้านชนะคดีในศาลชั้นต้น โดยศาลสั่งให้บริษัทฯจ่าย ๔.๒๖ ล้านบาท ต่อมาบริษัทยื่นอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์สั่งให้จ่ายเพิ่มเป็น ๒๙.๕ ล้านบาท ปัจจุบันคดีอยู่ในชั้นศาลฎีกา ต่อมาในปี ๒๕๕๐ ชาวบ้านอีก ๑๕๑ คนได้ฟ้องร้องบริษัทในฐานะเดียวกัน ศาลสั่งจ่าย ๓๖ ล้านบาท นอกจากนี้ในปี ๒๕๔๗ ชาวคลิตี้ล่างยื่นฟ้องกรมควบคุมมลพิษต่อศาลปกครอง ในฐานะละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าต่อการแก้ไขปัญหาพื้นฟูลำห้วยคลิตี้ล่าง และเรียกร้องค่าเสียหายจากการเสียโอกาสในการไม่สามารถดำรงชีพได้ตามปกติ จนในปี ๒๕๕๑ ศาลปกครองกลางพิพากษาว่ากรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าจริง ให้ชดใช้เงินแก่ชาวบ้าน ๗๔๓,๒๒๖ บาท ปัจจุบันคดีอยู่ในชั้นการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

ข่าวการชนะคดีถูกเผยแพร่ไปสู่อีเมลต่างๆอย่างครึกโครม เพราะคดีนี้คือชัยชนะของชาวบ้านชายขอบตัวเล็กๆที่กล้าต่อกรจนชนะทางคดีความ เสมือนเปิดพื้นที่ให้พวกเขา “มีตัวตน” ในสังคมเหลื่อมล้ำและบูชาเงินมากกว่าความเป็นมนุษย์ “ตอนนี้พวกเขารวยแล้ว ได้เงินตั้งหลายล้านบาท” สิ่งนี้คือมนต์เสน่ห์ที่คนในสังคมมองพวกเขา หากทว่าในความเป็นจริงมิใช่เช่นนั้น พวกเขายังไม่เคยได้รับเงินแม้แต่บาทเดียว เนื่องจากคดียังไม่ถึงที่สุด ขณะเดียวกันการเยียวยาจากภาครัฐก็ล่าช้าและไม่ชัดเจน ชาวบ้านมากมายกำลังรอบริษัทผู้ก่อมลพิษหรือภาครัฐจะหยิบยื่นความช่วยเหลือมาสู่พวกเขา แต่ความหวังนั้นก็ไม่ชัดเจนเสียที คนเจ็บเริ่มตายเพราะไม่มีเงินรักษาชีวิตรอไม่ได้ ความเจ็บป่วยก็รอไม่ได้ หัวอกแม่ที่เฝ้าดูแลลูกที่ป่วยหนักจากมะเร็งจะรู้สึกอย่างไร ชาวบ้านไม่ได้คาดหวังสูงถึงขนาดต้องหายจากโรค พวกเขาขอแค่เพียงโอกาสเดินทางมารักษาเพื่อประคับประคองชีวิตก็พอ...

จากสถานการณ์ที่ ๕ ตอบคำถามข้อ ๑๑ - ๑๓

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประมวลข้อมูลทั้งด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็น ที่คิด ทั้งทางกว้าง ลึก และไกล

ข้อ๑๑. จากสถานการณ์ที่ ๕ ให้นักเรียนประมวลข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นที่หมู่บ้านคลิตี้และความคิดเห็น ที่คนอื่น ๆ มีต่อชาวบ้าน (ตอบมาอย่างละ ๓ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และ เลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ

ข้อ๑๒. จากปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านคลิตี้ นักเรียนจะเลือกแนวทางในการคลี่คลายปัญหานี้ ด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบมาอย่างน้อย ๓ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิด

ข้อ๑๓. จากข้อความ “ ศาลปกครองกลางพิพากษาว่ากรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้า จริง ให้ชดใช้เงินแก่ชาวบ้าน ๗๔๓,๒๒๖ บาท ” เป็นการตัดสินที่เหมาะสมกับความเสียหายและความ สูญเสียของชาวคลิตี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....